

**Кузь Василь Іванович**  
к.е.н., старший викладач  
Буковинський державний  
фінансово-економічний  
університет  
Україна, м. Чернівці

## **ЕВОЛЮЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ МЕНЕДЖМЕНТУ**

*Investigated the need for the formation of qualitatively new information system for making strategic management decisions in the framework of strengthening the integration process and competition.*

В ринкових умовах господарювання система управління в цілях забезпечення сталого розвитку підприємства в будь-якому випадку повинна бути інформаційно забезпечена та враховувати перспективні показники фінансово-господарської діяльності. Врахування перспективного стану підприємства в процесі прийняття управлінських рішень свідчить про необхідність виокремлення або ж виділення системи стратегічного управління в загальній системі управління підприємством. Даний факт не може залишити без належної уваги зміни в інформаційному забезпеченні процесу управління підприємством: «в ході еволюційного розвитку інформаційного середовища стратегічних рішень виникає якісно нова система стратегічного обліку» [2, 722].

Потреба в розробці концепції, методики організації та ведення стратегічного обліку на підприємстві є актуальними проблемами, які активно обговорюються в наукових колах. По окремих з наведених аспектів триває жвава дискусія, по інших – відсутні чіткі та конструктивні пропозиції щодо вирішення порушених проблем.

У дослідженнях вітчизняних науковців, які в переважній більшості базуються на доробках зарубіжних дослідників домінуючим є твердження про необхідність формування системи інформаційного забезпечення прийняття стратегічних управлінських рішень і те, що дана система є обліковою. Відмінними рисами облікової системи, спрямованої на інформаційне забезпечення стратегічного управління від традиційної є потреба оцінки зовнішнього середовища, ризиків та невизначеності, які притаманні господарській діяльності підприємства.

Відмінності стратегічного обліку від бухгалтерського, частково продиктовані відмінностями між стратегічним управлінням та управлінням підприємством в традиційному розумінні: «стратегічна парадигма управління виникає у зв'язку з розвитком глобалізаційних процесів, коли з'явилися нові проблеми і завдання, які є невіршуваними в рамках традиційної управлінської парадигми. До цих завдань відносять, перш за все, облік і оцінка впливу на результати діяльності організації зовнішніх чинників і дій, ризиків і невизначеності» [1, 123].

Складність вирішення завдань щодо інформаційного забезпечення стратегічного управління, в першу чергу пов'язана із необхідністю визначення та оцінки об'єктів, які є відмінними від об'єктів традиційного бухгалтерського обліку, а значить існує ймовірність того, що при застосуванні традиційних облікових інструментів досягти бажаного результату не вдасться. У зв'язку з цим низка науковців під інформаційним забезпеченням стратегічного управління вбачає не облікову систему чи підсистему, а можливість використання облікових даних для прийняття стратегічних рішень: «стратегічне управління як ідеологія управління підприємством ставить завдання перед усіма ланками і структурами управління, в тому разі і перед бухгалтерським обліком, який своїм чином реагує на нові завдання і умови функціонування, застосовуючи нові спеціальні інструменти і метод. І від цього бухгалтерський облік не стає «стратегічним», не утворюється «система стратегічного обліку» на підприємстві. В даному аспекті є сенс говорити про існування бухгалтерського обліку з метою стратегічного управління» [3].

Таким чином, варто стверджувати, що інформаційним забезпеченням системи стратегічного управління може стати підсистема стратегічного обліку, яка функціонуватиме в межах системи бухгалтерського обліку на підприємстві. Адже підсистема стратегічного обліку зорієнтована на задоволення інформаційних потреб стратегічного управління відповідно до чого має чіткі та конструктивні завдання для виконання яких вимагає застосування специфічного обліково-економічного інструментарію, частково відмінного від традиційно облікового. Об'єкти підсистеми стратегічного обліку характеризуються та ідентифікуються як в межах підприємства, так і в межах зовнішнього середовища, проте це не руйнує інформаційних взаємозв'язків з іншими підсистемами, а навпаки характеризується завершеністю системи бухгалтерського обліку як основного джерела інформаційного забезпечення управління підприємством на всіх рівнях та у всіх ракурсах.

### Список використаних джерел:

1. Болдуєв М.В. Концептуальні підходи до формування стратегічної бухгалтерії / М.В. Болдуєв // Вісник запорізького національного університету. Економічні науки. – 2010. – № 3(7). – С. 122–128.
2. Хахонова И.И. Система стратегического учета: формирование и развитие / И.И. Хахонова, Хахонова Н.Н. // Фундаментальные исследования. – 2013. – № 6 (часть 3). – С. 720–724.
3. Шайкан А.В. Розвиток бухгалтерського обліку як інструментарію стратегічного управління підприємством у конкурентному середовищі / А.В. Шайкан // Незалежний аудитор: [Наук.-практ. видання]. – Київ. – 2012. – Вип. 1. – С. 38–49.